

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Vecka 23, 2015

Elin Akinci
Alexander Meijer
Samuel Ciszuk
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Sammanfattning

Råoljepriserna sjönk som svar på OPEC:s beslut i fredags om att behålla produktionstaket på 30 miljoner fat per dag och priserminskningen fortsatte måndagens handel. Uppgifter om minskad kinesisk oljeimport under förra månaden satte också press på priserna.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- OPEC beslutade att behålla den nuvarande produktionsnivån
- Debatten om USA:s beredskapslager fortsätter
- Iran hoppas återta marknadsdelar om sanktionerna lyfts

De nordvästeuropeiska hubbpriserna har gått upp under den senaste veckan, vilket till största del beror på begränsade gasflöden från Norge och Nederländerna. De nederländska gasflödena via Bacton BBL-ledningen till Storbritannien har tidvis uteblivit helt. De europeiska gaslagren fortsätter att injiceras i samma takt som tidigare veckor, det vill säga runt 1,93 miljarder kubikmeter per vecka.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Avslag för begäran om produktionsminskning från sektion av Groningen
- Ryssland väntas få konkurrens på den asiatiska marknaden men undertecknar nya kontrakt
- Högre lagervolymer än väntat i USA

De europeiska kolpriserna steg under vecka 22 för att sedan falla tillbaka under den senaste veckan på grund av minskad efterfrågan och försvagad eurokurs. Lagernivåerna av kol i de europeiska ARA-hamnarna (Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen) rapporteras vara fortsatt höga.

Utsläppsrätterna inom ETS har under de senaste två veckorna haft ett stängningspris för mellan 7,2–7,5 euro per ton. Överlag har priset på utsläppsrätter följt utvecklingen för den tyska ”spreaden” mellan kraftpriset och marginalproduktionskostnaden för kolkraft de senaste veckorna.

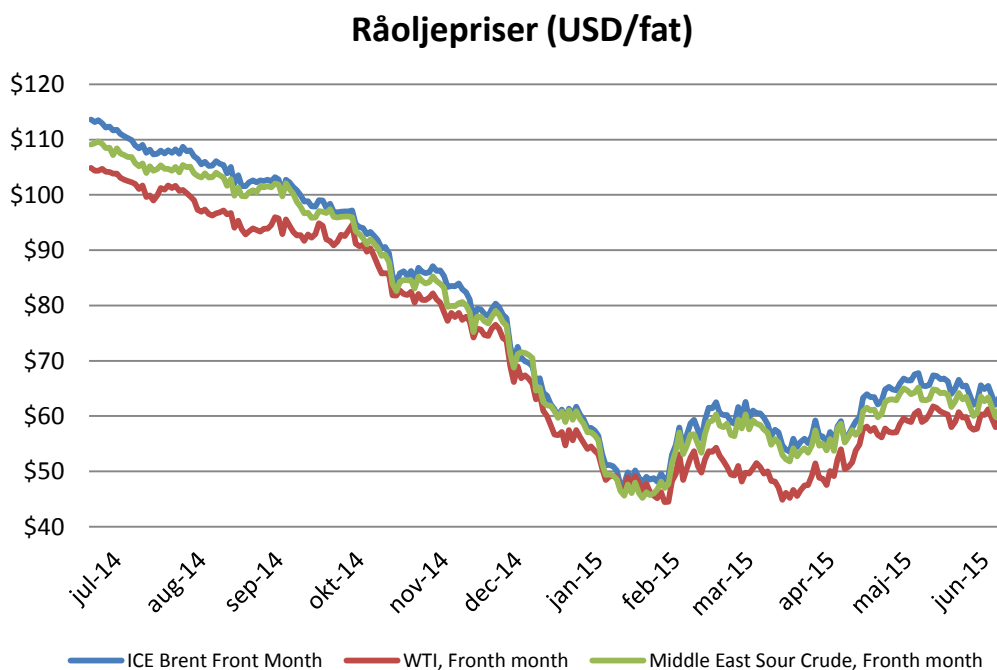
Innehåll

Oljemarknader	3
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknader	7
Nyheter i korthet: Naturgas	9
Kolmarknader	11
Utsläppsrätter	12

Oljemarknader

Råoljepriserna sjönk som svar på OPEC:s beslut i fredags om att behålla produktionstaket på 30 miljoner fat per dag och priserminskningen fortsatte måndagens handel. Uppgifter om minskad kinesisk oljeimport under förra månaden satte också press på priserna.

Economic Times rapporterade att Kinas råoljeimport minskade med 25 procent under maj i jämförelse med april. I och med att Kina är världens största nettoimportör av råolja så fick uppgifterna priserna att sjunka.

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Olja

OPEC beslutade att behålla den nuvarande produktionsnivån

Produktion: OPEC:s generalsekreterare Abdalla el-Badri meddelade under fredagen att organisationens medlemmar måste vänja sig vid den nya verkligheten där oljepriserna framöver kommer att handlas för ett pris en bit under 100 dollar per fat.

Under OPEC:s ministermöte i fredags så beslutade sig gruppen för att behålla gruppens produktionstak på 30 miljoner fat per dag för det kommande halvåret. Badri fortsatte med att säga att referenspriset Brent för närvarande har funnit ett nytt prisspann där oljan handlas för 60–65 dollar per fat.

Badri meddelade även att samtliga medlemsländer är fokuserade på att skapa en stabil marknad där både producenter och konsumenter är nöjda. Han sa dock inte vilken prisnivå skulle kunna röra sig om. Irans oljeminister, Bijan Zanganeh sa däremot att 75 dollar per fat är ett rimligt pris för såväl producenter som konsumenter.

Debatten om USA:s beredskapslager fortsätter

Politik/Försörjningstrygghet: Ett förslag från USA:s administration om att öka flexibiliteten för användandet av landets beredskapslager av olja har mött bakslag under den senaste månaden. Kritik från oljeindustrin, samt från främst demokrater i Kongressen, som annars utgör administrationens stöd, fick energidepartementet att moderera sitt så kallade liberaliseringsförslag. Departementet har tidigare under våren föreslagit att lagarna som reglerar beredskapslagrens avtappning skulle skrivas om för att tillåta exempelvis avtappning vid en stark prisstegring i syfte att kyla ned marknaden, eller för att kunna agera snabbare innan faktiska utbudsbrister har kunnat konstateras i IEA-länderna. Nuvarande lagstiftning ställer starka krav på konstaterad volymbrist innan några åtgärder får vidtas.

Kritiken från oljeindustrin, såväl som Kongressen, har främst gällt att en prisstyrd lageravtappning innebär en marknadsstörning. Denna syn fick nyligen även medhåll från Martin Young som är IEA:s chef för krishantering. Young uppgav till nyhetsbyrån Platts att IEA inte skulle ser välvilligt på prisdrivna lageravtappningar, särskilt inte eftersom detta är olagligt i vissa IEA-länder, som exempelvis Tyskland. Det måste finnas en tydlig länk till ett faktiskt fysiskt försörjningsavbrott, menade Young. Han tillade att man annars skulle störa normala marknadssignaler vid en kris, det vill säga ökande priser, vilket i sig verkar efterfrågedämpande.

Young talade även vid en konferens anordnad av Centre for Strategic and International Studies, där även USA:s assisterande energiminister Chris Smith deltog. Smith tonade ned administrationens förslag och menade att specifika prisutlösare för lageravtappning inte var vad som efterfrågades i förslaget. Snarare handlade det enligt Smith om att kunna hantera konstaterade utbudsstörningar snabbare och att klargöra exakt vad som räknas som ett försörjningsavbrott.

Förslaget rymde också renoverings- och uppgraderingsprojekt av det strategiska lagrets infrastruktur, särskilt underhåll av bergrum och mer utskeppningskapacitet på deras terminaler vid Mexikanska Golfen. Administrationen beräknar att mellan 1,5–2 miljarder dollar behöver investeras i de amerikanska beredskapslagren under kommande år. Lagren håller idag 691 miljoner fat olja, trots att USA (precis som Sverige) enbart förbundit sig att hålla ett beredskapslager motsvarande 90 dagars nettoimport, vilket i USA:s fall motsvarar knappt 454 miljoner fat.

Skifferoljerevolutionen och förändringar inom raffineringsindustrin under senare decennier har lett till en debatt både om beredskapslagrens storlek och sammansättning. Förra månaden innehöll lagren nästan 262 miljoner fat lätt och lågsvavlig råolja, samt 429 miljoner fat tung högsvavlig råolja. Skifferoljerevolutionen har inneburit att flera gamla raffinaderier tagits ur malpåse eftersom de kan processa den lätta, lågsvavliga skifferoljan, men inte har kapacitet för tyngre råoljor eller för avsvavling. Samtidigt har USA:s mer komplexa raffinaderier blivit mer beroende av tung, högsvavlig råoljeimport för att blanda in i den lätta inhemska skifferoljan för att kunna utnyttja sina anläggningar till fullo. Utöver detta så diskuteras också om USA borde bygga upp ett produktlager istället, för att minska ledtiden vid en lageravtappning och kunna hantera störningar i raffinaderikapaciteten bättre, som exempelvis efter orkaner och stormar.

Till detta kommer dessutom periodvisa krav på försäljning av beredskapslagrens ”överskott” ned till 90-dagarskravet, för att till exempel finansiera olika reformer. Nu senast röstade ett enigt Energi- och Kommersutskott i Representanthuset igenom en hälsoreform, the 21st Century Cures Act, som syftar till att grundligt reformera finansiering och reglering av medicin och medicinsk apparatur. Reformen uppskattas kosta runt 13 miljarder dollar att genomföra och ska enligt förslaget finansieras genom en försäljning av 64 miljoner fat från beredskapslagret mellan 2018–2025, motsvarande 8 miljoner fat per år. Lagförslagets eniga genomröstning i utskottet är en stark indikation på att det har goda chanser att godtas av båda kamrarna. Förslaget fick omedelbart kritik från oljeindustrin och från olika bedömare. Att lagstadga om att sälja stora mängder enligt ett fast schema på en föränderlig marknad riskerar både att i sig påverka priset och urholka statens försäljningsintäkt, samt att i sig utgöra ett marknadsingrepp, enligt John Shages, som ansvarade för beredskapslagren på energidepartementet mellan 2003–2007 och nu är verksam som konsult. I en kommentar till Platts tillade han dessutom att avsaknaden av acceptabelt prisgolv för försäljningen, samt något hänsynstagande till beredskapslagrets anskaffningspris, stred mot de historiska erfarenheter man gjort vid tidigare icke-krisrelaterade försäljningstillfällen. Flera andra analytiker bedömde den föreslagna reformen, inom ett område där politiskt dödläge rått, kan komma att utgöra en genväg för diskussionen om man ska minska på lagret eller ej, genom att helt enkelt tvinga fram det på andra bedömningsgrunder. Kevin Book från ClearView Energy Partners menade att man kan alltid argumentera för att sälja lageröverskott till i princip vilket pris som helst, särskilt om man bara fokuserar på intäkten, men å andra sidan kan man också argumentera att det inte finns något som heter för mycket försörjningstrygghet.

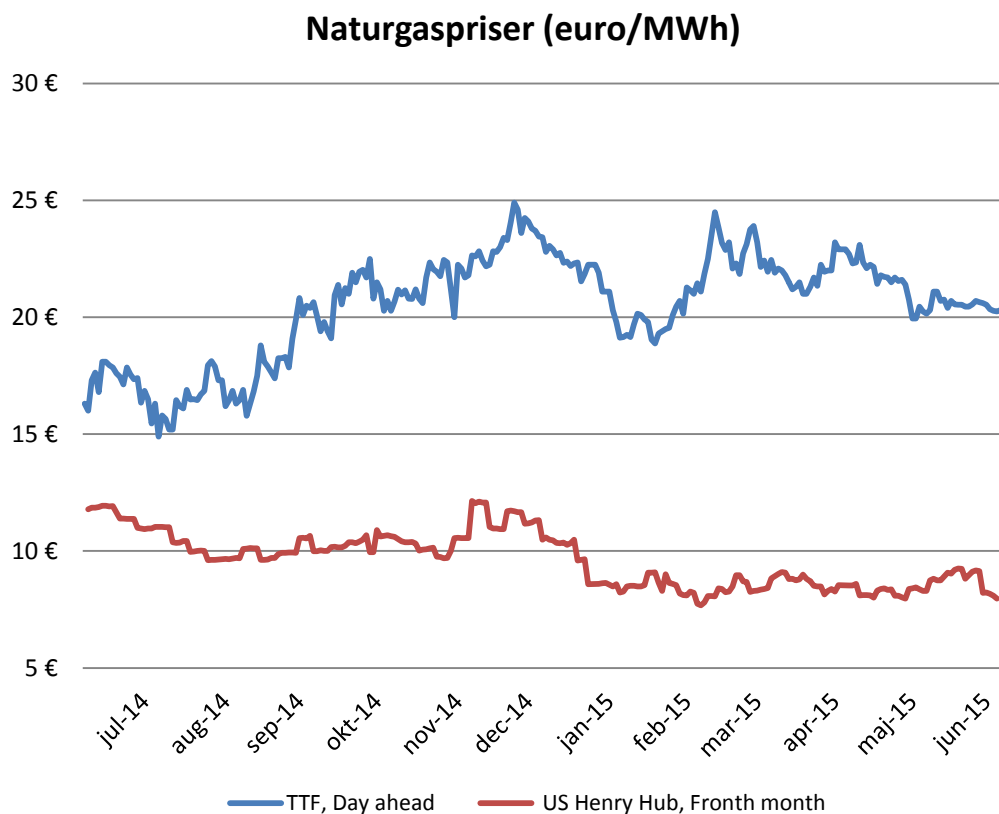
Iran hoppas återta marknadsdelar om sanktionerna lyfts

Marknad: Irans oljeminister Bijan Zanganeh har inför slutdatumet för de internationella förhandlingarna om Irans kärnvapenprogram den 30:e juni flaggat för att Iran så fort som möjligt kommer börja återta de marknadsandelar som förlorats under sanktionerna. En slutlig överenskommelse och lyfta sanktioner är på intet sätt garanterad, även om det ramverk parterna kom överrens om i april visat att möjligheterna att hinna en kompromiss är stora. Zanganeh har även i en kommentar återgiven av nyhetsbyrån Platts sagt att en prisnivå för Brentoljan runt 70–75 dollar per fat är acceptabel för OPEC:s medlemmar och att alla skulle vara nöjda med sådana nivåer.

Iran kommer enligt oljeministern att prioritera marknaderna i Ost- och Sydostasien när sanktionerna lyfts och de kan börja sälja mer råolja. Målsättningen tycks självklar i och med den växande efterfrågetillväxten där och export till Europa kommer först i andra hand. Iran exporterade nästan 600,000 fat per dag till EU innan sanktionerna infördes 2012, där över hälften gick till Italien och Spanien. De länder som idag fyller den försörjningslucka som Iran lämnade efter sig i EU är främst Nigeria, Algeriet och Angola. Dessa tre oljeexportländer kämpade med vikande efterfrågan från sin traditionella stora exportmarknad USA, samtidigt som deras i huvudsak lätta och lågsvavliga export till USA trängdes ut av den ökande skifferoljeproduktionen i landet. Nigerias råoljeexport till USA minskade med cirka 700 000 fat per dag mellan 2011 och 2014, medan exporten till Europa under samma period istället ökade med 284 000 fat per dag. Angola tappade nästan 200 000 fat per dag av export till USA under samma period, men kunde öka exporten till EU med nästan 120 000 fat per dag. Algeriets export till USA på 180 000 fat per dag formligen uttraderades under perioden, men landet lyckades hinna avsättning för över 140 000 fat per dag inom EU. Andra länder som ökat sin råoljeexport till EU under perioden är Irak, med 130 000 fat per dag, samt Colombia med runt 100 000 fat per dag. Sammantaget är ökningen av oljeexport till EU från andra regioner större än Irans tappade marknadsandel. Dock är det är vanskligt att jämföra marknadsandelar för olika råoljekvaliteter rakt av, då exempelvis Nigerias lätta och lågsvavliga råoljor inte väl motsvaras av Irans mestadels tunga och högsvavliga råolja. Därför visar siffrorna även på en strukturell omvandling i EU-ländernas råoljepreferenser och en signal om att ett Iranskt återtagande av gamla europeiska marknadsandelar kan bli svårt och utdraget.

Naturgasmarknader

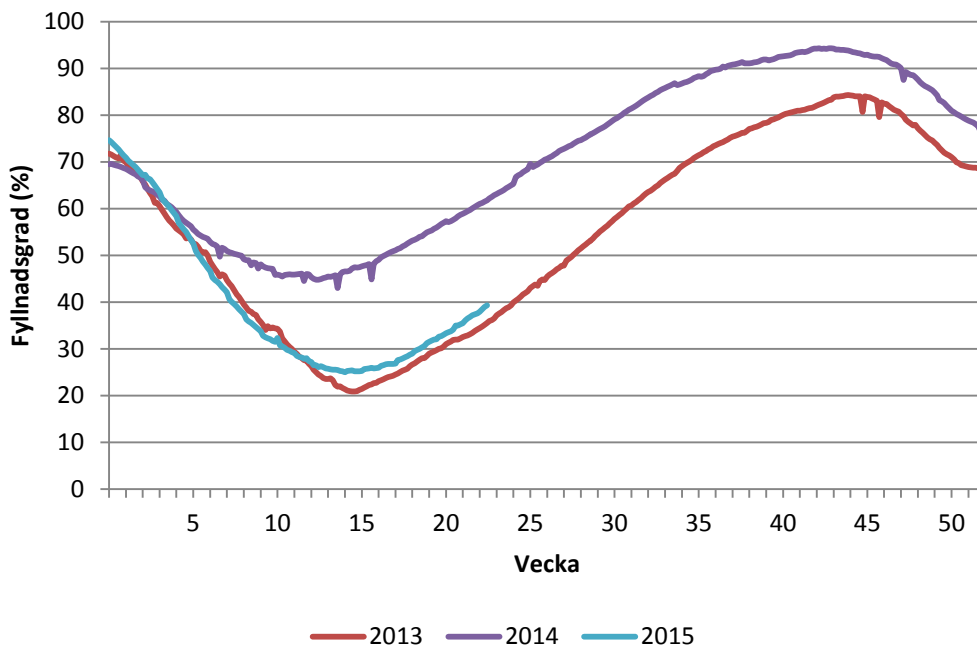
De nordvästeuropeiska hubbpriserna har gått upp under den senaste veckan, vilket till största del beror på begränsade gasflöden från Norge och Nederländerna. De nederländska gasflödena via Bacton BBL-ledningen till Storbritannien har tidvis uteblivit helt. De begränsade leveranserna från Norge beror på de årliga underhållsarbetena på några av deras största fält. Däremot har det varmare vädret gjort att efterfrågan i Västeuropa gått ned, vilket har lett till att priserna inte reagerat allt för kraftigt på det reducerade utbudet.

Källa: Montel

De europeiska gaslagren fortsätter att injiceras i samma takt som tidigare veckor, det vill säga runt 1,93 miljarder kubikmeter per vecka. De begränsade leveranserna från Norge kan vara en förklaring till varför inte mer gas injicerats till lager, samt att temperaturerna varit kallare än vanligt de senaste månaderna och därmed fått efterfrågan att fortsätta vara hög, även om varmare väder har pressat ned efterfrågan mot slutet på förra veckan.

Fyllnadsgrad i europeiska gaslager

Källa: GSE minus strategiska lagervolymer

Nyheter i korthet: Naturgas

Avslag för begäran om produktionsminskning från sektion av Groningen

Produktion: En domstol i Nederländerna avslog nyligen en begäran från invånarna i Groningen om att minska gasproduktionen från Eemskanaal, som är en produktionssektion inom det stora fältet Groningen. Gasproduktionen från Groningen har reducerats på grund av risker för jordskalv i området, men denna specifika sektion ansåg domstolen inte behövde innefattas i den övergripande reduceringen. Det här är den andra begäran av detta slag som fått avslag i år.

Eemskanaalsektionen producerade under årets första fyra månader 0,54 miljarder kubikmeter gas, vilket motsvarar runt fem procent av Groningens totala produktion. Den årliga produktionen för sektionen uppgår vanligen till 2 miljarder kubikmeter.

Gasproduktionen från Groningenfältet är för närvarande en het politisk fråga i Nederländerna. Invånarna kring Groningen fortsätter begära ytterligare produktionsminskningar vilket sätter press på landets regering. Det finns för närvarande 40 stycken inlämnade begäranden om produktionsminskningar som väntar på domstolsbeslut innan ett beslut om den övergripande produktionen på Groningen kan fattas.

Ryssland väntas få konkurrens på den asiatiska marknaden men undertecknar nya kontrakt

Export: Som en följd av de europeiska och amerikanska sanktionerna mot Ryssland så har landet valt att fokusera mer på den asiatiska marknaden och stärkt sitt samarbete med olika asiatiska länder. Men det är inte bara Ryssland som koncentrerar sig på den asiatiska marknaden när det kommer till olje- och gasexport. Olje- och gasexportörer i Mellanöstern vill också de vinna marknadsandelar på tillväxtmarknader som till exempel Kina. Det är framför allt Saudiarabien, Irak och inte minst Iran som fokuserar på Asien som exportmarknad.

På den globala gasmarknaden så är det framför allt LNG-exportörer som fokuserar på den asiatiska marknaden, eftersom det är där både nuvarande efterfrågan och den förväntade tillväxten är som starkast.

Detta utgör ett hot mot Ryssland sammanfattade Tatiana Mitrova från Institute of Energy Studies, som är en del av Russian Academy of Science, under Russia-Asia Energy Forum i Singapore. Hon menade att Ryssland är beroende av Asien, både kommersiellt och politiskt. Hon fortsatte med att säga att asiatiska länder också är beroende av Ryssland men att frågan är i vilken grad eftersom de asiatiska köparna har fler importalternativ. Situation för närvarande mer av en köparens marknad än en säljares marknad. I och med att den asiatiska marknaden, framför allt kina, representerar tillväxtmarknader så kommer de vara i behov av diversifierad import vilket gör det logiskt för dem att importera energi från

Ryssland. Dock kommer Ryssland med största sannolikhet att stöta på konkurrens från andra exportörer.

Michael Bradshaw som är professor inom globala energifrågor på Warwick Business School sa under samma forum att Ryssland framöver måste kunna bevisa att deras projekt står sig konkurrenskraftiga även i en tid med betydligt lägre energipriser och då de har brist på finansiering.

Xia Yishan som är chef för Energy Strategy Research Center på det kinesiska utrikesdepartement berättade att Kinas strategiska samarbete med Ryssland har gått från att fokusera på endast handel till att nu också inkludera prospektering och produktion samt teknik och serviceutveckling.

Ryska företag är i behov av kinesiska investeringar samt tillgång till kinesisk teknologi i och med sanktionerna, där Kina i princip är den enda partner som Ryssland kan vända sig till för att kringgå dessa. Ryska och kinesiska företag förhandlar för närvarande om stora finansiella avtal, till exempel ett lån från Kina till Ryssland på runt 10–15 miljarder dollar för LNG-projektet på Jamal-halvön samt finansiering av gasledningen Power of Siberia från östra Sibirien. Samtidigt har ryska företrädare indikerat att regeringen överväger att ge kinesiska investerare tillgång till äganderätt på 50 procent i landets gas- och oljefält i hopp om att attrahera asiatiska investerare till energisektorn. Om detta skulle bli verklighet skulle det innebära en stor förändring av Rysslands nuvarande lagstiftning som förbjuder utländska investerare att kontrollera landet strategiska reserver.

När Kinas ledare Xi Jinpings senast besökte Moskva resulterade det i att en mängd mångmiljardkontrakt signerades mellan Kina och Ryssland, inklusive det omdiskuterade kontraktet om 30 miljarder kubikmeter gas per år från västra Sibirien till Kina. Ett liknande avtal undertecknades förra året för 38 miljarder kubikmeter gas per år som ska levereras från östra Sibirien till Kina.

Högre lagervolymer än väntat i USA

Lager: De nordamerikanska gaslagren ökade med 112 miljarder kubikfot till 2,101 miljarder kubikfot mot slutet av maj, rapporterade EIA. Nettoinjektionen översteg förväntningarna, där de senaste fem årens genomsnittliga injektion har legat omkring 95 miljarder kubikfot.

Lagerrapporten ledde till att priset på future-kontrakten för juli månad föll något. Det var framför allt i landets östra region som det injicerade stora volymer till lager, vilket indikerar att även om det pågått en del underhållsarbeten som dragit ned produktionen i regionen så styrs marknaden av ett överutbud.

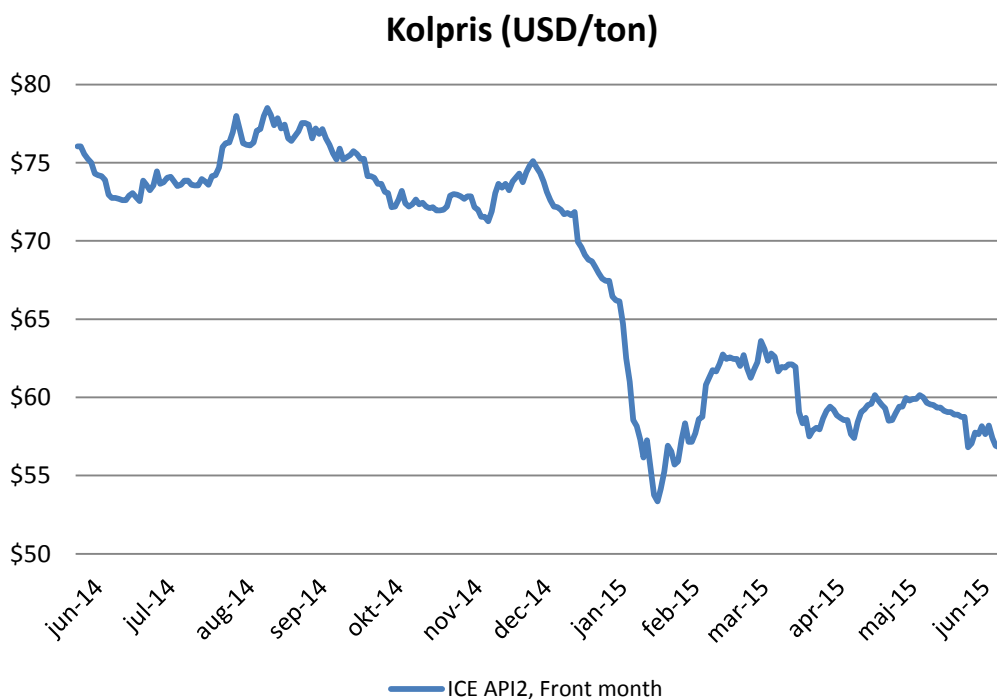
Det amerikanska Henry Hub-priset har stigit en aning de senaste veckorna och det är framför allt elsektorn som stått för en större efterfrågan, vilket gjort att kolet har blivit mer konkurrenskraftigt gentemot gas. Jeffrey Moore som är analytiker på Bentek Energy menar dock att kolet överlag kommer att få svårt att stå sig konkurrensmässigt mot gasen i landet om gasproduktionen inte skulle minska drastiskt under de kommande månaderna.

Kolmarknader

De europeiska kolpriserna steg under vecka 22 för att sedan falla tillbaka under den senaste veckan på grund av minskad efterfrågan och försvagad eurokurs. Lagernivåerna av kol i de europeiska ARA-hamnarna (Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen) rapporteras vara fortsatt höga.

På utbudssidan minskade Rysslands kolexport något för maj jämfört med samma månad föregående år efter att Rubeln stärkts mot de senaste månadernas låga nivåer och därför minskat lönsamheten för ryska kolexportörer. I Colombia beslutade högsta domstolen att förlänga förbudet för järnvägstransporter under nattetid för landets största koltransportör, vilket har gällt sedan februari och nu även ska gälla till september. Dock tycktes marknaden redan ha prisat in effekterna från detta på landets kolexport.

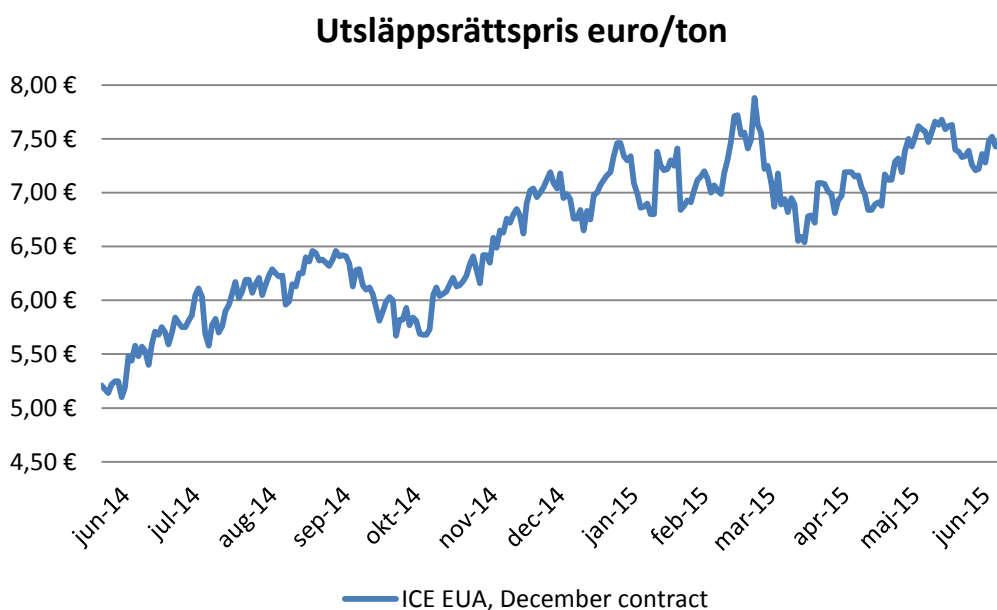
Handelsaktiviteten på stillahavsmarknaden har tilltagit något de senaste veckorna, men det har inte lett till någon betydande prisökning.

Källa: Montel

Utsläppsrätter

Utsläppsrätterna inom ETS har under de senaste två veckorna haft ett stängningspris för mellan 7,2–7,5 euro per ton. Överlag har priset på utsläppsrätter följt utvecklingen för den tyska ”spreaden” mellan kraftpriset och marginalproduktionskostnaden för kolkraft de senaste veckorna, i frånvaro av politiska händelser efter att EU:s instanser och medlemsländer nu tycks ha enats om framtida reformer för utsläppsrättsmarknaden. Dock har ännu ingen ny lagstiftning antagits och diskussioner om när detta kan ske pågår.

Källa: Montel